

Til: Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Emne: Innsigelse til søknad om konsesjon for Nore 1 og Nore 2

Jeg bor på gården Nedre Breivik, som ligger omtrent 100 høydemeter over topp vannstand i Pålbufjorden. Herfra har jeg daglig oversikt over fjorden og ser hvordan reguleringen påvirker både landskapet, fiskebestandene og livskvaliteten for oss som bor her.

Det er alternativ 2 ved bygging av nytt Nore 1 og Nore 2 som vil være den beste løsningen for Pålbufjorden og Tunhovdfjorden.

1. Estetiske og landskapsmessige skader

Når Pålbufjorden tappes hardt ned sitter vi igjen med et ødelagt landskap. Vi ser ned på en 632 meter lang og 20 meter høy demning uten en dråpe vann på oppstrøms side, omgitt av steinrøys og et månelignende terreng. Det var ikke en eneste vanndråpe oppstrøms Pålbudammen i juli, august og godt ut i september, og vannspeilet i fjorden lå langt på oversiden av dammen. Dette kunne de som var på befaring fra Statskraft den 15.08.25 selv se og konstatere. Fjorden begynte først å stige igjen i uke 37–38, takket være ca. 80 mm nedbør denne uken. Fjorden mister sin funksjon som rekreasjonsområde, turistattraksjon og levende del av bygdas identitet.

2. Økologiske konsekvenser

Pålbufjorden er et viktig leveområde for ørret og røye. Dagens praksis med ekstreme nedtappinger fører til:

- Tørrlagte gyteplasser,
- Økt vanntemperatur i grunne partier,
- Dårlig oksygenbalanse,
- Presset og sammenklemt fiskebestand.

Dette svekker det økologiske mangfoldet og strider mot naturmangfoldloven § 8–12, som pålegger myndighetene å basere beslutninger på kunnskap, føre-var-prinsippet og økosystemtilnærming.

3. Sosiale og rekreasjonsmessige konsekvenser

- Fritidsfiske og båtliv ødelegges.
- Turistnæringen og friluftslivet svekkes.
- Lokalsamfunnet mister fjorden som samlingspunkt.

Dette er forhold som må vurderes etter vannressursloven § 25, som krever at konsesjoner skal ivareta allmenne interesser.

4. Manøvreringsreglementets svakheter

- Fast dato 25. mai for oppstart av fylling gjør at tidlig snøsmelting i tørre år ikke utnyttes.
- For høy minstevannføring i Numedalslågen fører til unødvendig tapping av Pålbufjorden og Tunhovdfjorden.
- Dagens system innebærer at Pålbufjorden systematisk ofres.

5. Viktige presiseringer fra møter og erfaringer

- På informasjonsmøtet på Rødberg Hotell 14.08.25 presiserte advokat Stein Erik Stinessen at manøvreringsreglementet må revideres samtidig med søknadsprosessen om ny konsesjon. Dette er den eneste muligheten til å sikre riktigere vannstand i Pålbufjorden. Hvis konsesjonen fornyes uten revisjon, mister vi muligheten i flere tiår.
- På samme møte la representanten fra Statskraft frem en graf som viste at vinteren 2024–2025 var en «tilnærmet normal snøvinter». Dette er feil. Jeg har brøytet Øvrevegen langs Pålbufjorden i 34 år, og aldri hatt så få brøytinger som sist vinter. Vi som bor her har tydelig sett at snømengdene var langt under normalen.
- Som Statskraft kunne se på befaringen den 15.08.25, var det ikke en eneste vanndråpe oppstrøms Pålbudammen. Dette var tilfelle igjennom hele juli, august og godt inn i september. Vannspeilet lå langt på oversiden av dammen. Fjorden begynte

først å stige igjen i uke 37–38, etter ca. 80 mm nedbør siste uken. Dette viser tydelig at dagens regulering ikke ivaretar riktig vannstand i tørre år.

6. Forslag til forbedringer

Jeg ber NVE kreve følgende endringer som vilkår i konsesjonen:

1. Revisjon av manøvreringsreglementet samtidig med konsesjonsbehandlingen – ikke adskilt i tid.
2. Fleksibel oppstart av fylling – ikke fastlåst til 25. mai, men tilpasset år og forhold.
3. Minimumsvannstand i sommerhalvåret – for å hindre ekstreme nedtappinger.
4. Redusert minstevannføring i Numedalslågen – Pålsbufjorden og Tunhovdfjorden kan ikke ensidig ofres for laksen.
5. Bedre koordinering mellom magasinene – for å unngå at Pålsbufjorden systematisk tappes hardest og blir prioritert sist.
6. Klimatilpasning i reglementet – slik at endrede nedbørsmønstre og tørkeperioder håndteres på en bærekraftig måte.

7. Avslutning

Pålsbufjorden er ikke bare et kraftmagasin. Den er en del av vårt landskap, vår identitet, vår natur og vårt friluftsliv. Dagens situasjon er ikke bærekraftig.

Jeg ber NVE om å stille tydelige krav om revisjon av manøvreringsreglementet samtidig med konsesjonsbehandlingen for Nore 1 og Nore 2, i tråd med vannressursloven § 25 og naturmangfoldloven § 8–12.

Med vennlig hilsen

Erling Hole